

Turizam-G006-Poziv za dostavljanje prijava za dodjelu grant sredstava: Povećanje broja i jačanje lokalnih turističkih ponuda kroz bolju konkurentnost i tržišno pozicioniranje mikro, malih i srednjih preduzeća koja se bave agroturizmom i rukotvorinama

Poziv za dostavljanje prijava br. 4 - produženje

Datum objave:	20.12.2023. godine
Datum isteka:	29.02.2024. godine
Rok za konceptne dokumente u prvom krugu:	31.01.2024. godine
Rok za konceptne dokumente u drugom krugu:	29.02.2024. godine
Raspoloživa finansijska sredstva:	230.000 BAM

Poštovani podnosioci prijave,

USAID-ov Projekat razvoja održivog turizma u Bosni i Hercegovini (Turizam), kojeg provodi Chemonics International, poziva na dostavljanje prijava za dodjelu bespovratnih finansijskih sredstava (grantova) s ciljem jačanja konkurentnosti malih i srednjih preduzeća (MSP) koja se prvenstveno bave rukotvorinama i agroturizmom kroz obogaćivanje njihove turističke ponude i bolje pozicioniranje na tržištu. Grantovi će se dodijeliti i realizirati u skladu sa regulativom USAID-a i vlade Sjedinjenih Američkih Država kojom se uređuje oblast grantova odobrenih na temelju ugovora, kao i u skladu sa internim politikama projekta Turizam kojima se uređuje oblast upravljanja grantovima.

Uposlenici projekta i firme Chemonics ne smiju tražiti i podnosiocima prijave se zabranjuje da nude bilo kakva novčana sredstva, naknadu, proviziju, povlasticu, poklon, nagradu, stvar od vrijednosti ili kompenzaciju za dobivanje ili davanje neprimjerenog povlaštenog tretmana u pogledu ovog poziva za dostavljanje prijava. Svaki neprimjeren zahtjev projektnog osoblja treba prijaviti direktoru projekta ili na email BusinessConduct@chemonics.com.

Prilozi uz ovaj poziv za dostavljanje prijava su:

- **Prilog A** – Konceptni dokument za grant
- **Prilog B** – Grant aplikacija
- **Prilog C** – Potrebne potvrde
- **Prilog D** – Obrazac samoprocjene podnosioca prijave
- **Prilog E** – Obavezne i primjenjive standardne odredbe
 - Standardne odredbe za nevladine organizacije iz Sjedinjenih Američkih Država i nevladine organizacije izvan Sjedinjenih Američkih Država kojima se dodjeljuje fiksni iznos sredstava mogu se naći na sljedećem URL-u: <https://www.usaid.gov/about-us/agency-policy/series-300/references-chapter/303mat>
 - Standardne odredbe za nevladine primaoce sredstava koji nisu iz Sjedinjenih Američkih Država a koji primaju bilo koju od ostalih vrsta grantova mogu se naći na sljedećem URL-u: <https://www.usaid.gov/about-us/agency-policy/series-300/references-chapter/303mab>

ODJELJAK I. OPIS PROGRAMA

IA. CILJ

USAID Turizam objavljuje poziv za dostavljanje prijave kvalificiranih i registrovanih organizacija ili pružalaca usluga iz Bosne i Hercegovine (BiH) za dobijanje grant sredstava radi povećanja konkurentnosti mikro, malih i srednjih preduzeća koja se bave rukotvorinama i agroturizmom, ne isključujući ostale sektore. Cilj poziva je da se lokalni proizvođači podrže i prošire svoju turističku ponudu (proizvodi, usluge i iskustva), poboljšaju poziciju na tržištu i svoju ponudu integiraju u lance vrijednosti sektora turizma. Prioritet će se dati inicijativama projekta Turizam kao što su Vinska cesta Hercegovine i program „Najljepša sela Bosne i Hercegovine“. Prednost će se dati onim prijavama za dobijanje grant sredstava kojima se podržavaju preduzetnici i proizvođači iz šest gradova i općina (Mostar, Stolac, Čitluk, Trebinje, Čapljina i Ljubuški) Vinske ceste Hercegovine i 17 sela u okviru programa „Najljepša sela BiH“ kako bi se unaprijedila turistička ponuda i dovela do boljih proizvoda, iskustava, rezervacija, boravaka i potrošnje na obuhvaćenim destinacijama. Sedamnaest sela koja su dobila oznaku Najljepša sela BiH su Blagaj, Bratač, Gornji Srebrenik, Guča Gora, Kraljeva Sutjeska, Krupa na Vrbasu, Lukomir, Martin Brod, Mijakovići - Dragovići - Bobovac, Ostrožac, Pecka, Prokoško jezero, Ravno, Stupe Žabljak, Umoljani, Vranc i Vranduk. Za više informacija o obje inicijative posjetite www.hwr.ba i www.mbv.ba.

IB. OSNOVNE INFORMACIJE

Turizam je petogodišnji projekat koji finansira USAID a provodi firma Chemonics International. Cilj projekta je da se podrži sveobuhvatan ekonomski rast zasnovan na turizmu i promovira društveni sklad oslanjajući se na bogato kulturno nasljeđe i prepoznatljivu prirodu. Osim toga, projekat nastoji podržati sektor turizma Bosne i Hercegovine u brzom oporavku od negativnih uticaja pandemije COVID-19 i usmjeriti ga u pravcu snažnog razvoja održive turističke privrede.

Projekat obuhvata sljedeće ciljeve:

- Cilj 1: Uspostavljeno poticajno okruženje sa usklađenim politikama i propisima neophodnim za primjetan rast u sektoru turizma;
- Cilj 2: Poboljšan kvalitet turizma, usluga i brendiranja što dovodi do unaprijeđene turističke industrije BiH;
- Cilj 3: Pružaoci turističkih usluga i druga mala i srednja preduzeća u sektoru poljoprivrede i drugim sektorima povezanim sa turizmom imaju bolji pristup finansijskim sredstvima što dovodi do značajnog povećanja investicija;
- Cilj 4: Turistički i lokalni poljoprivredni proizvodi imaju veći pristup regionalnim i globalnim tržištima.

Kao horizontalni cilj, projekat promovira inkluzivan turizam za mlade, žene, osobe sa invaliditetom i druge grupe u nepovoljnom položaju koje nemaju pristup resursima tako što i) povećava preduzetničke mogućnosti u lancima vrijednosti turizma i poljoprivrede, ii) promovira inkluzivna i sigurna radna okruženja bez segregacije u zanimanjima i iii) poboljšava ponudu tih grupa namijenjenu turistima.

IC. DETALJAN OPIS PROGRAMA

Bosna i Hercegovina je divna destinacija sa turističkom ponudom konkurentnom na svjetskom tržištu. Potražnja za BiH je bilježila stalni rast od 2015. godine koji je svoj vrhunac dostigao 2019. kada je BiH zabilježila jedan od najvećih globalnih porasta broja posjetilaca od oko 12 posto u odnosu na 2018.

godinu. Uprkos prekidu zbog pandemije tokom 2020. i 2021. godine, 2022. je uočen obećavajući povratak na nivoe prije pandemije za koje se očekuje da će biti izjednačeni tokom 2023. godine. Kako bi se turistička ponuda BiH dodatno unaprijedila, USAID-ov Projekat razvoja održivog turizma u Bosni i Hercegovini (Turizam) je uložio napore da se razviju dvije inicijative opisane u nastavku.

Vinska cesta Hercegovine (VCH) je kulturna ruta koja obuhvata regiju Hercegovine u kojoj se od davnina proizvodi vino. Cestom upravlja Vanjskotrgovinska/Spoljnotrgovinska komora BiH u saradnji sa gradovima i općinama Ljubuški, Čitluk, Mostar, Čapljina, Stolac i Trebinje i uz podršku USAID Turizma. Vinska cesta Hercegovine je i zvanično certificirana kao članica kulturne rute Vijeća Evrope *Iter Vitis* dok je Evropska mreža vinskih gradova – RECEVIB Mostaru dodijelila titulu Evropskog vinskog grada 2024. godine. Procijenjeno je da Cesta obuhvata 200 poslovnih subjekata, od vinograda, vinarija i turističkih agencija do restorana, smještajnih objekata i drugih turističkih atrakcija. Svi su oni zajedno posvećeni naslijeđu proizvodnje vina ove regije, koje obuhvata seoska domaćinstva i bogatu kulinarsku scenu. Budući napredak Vinske ceste Hercegovine zavisi od jačanja veza između lokalnih proizvođača, vinarija i poslovnih subjekata koji rade u lancima vrijednosti turizma i poljoprivrede. Za više informacija o Vinskoj cesti Hercegovine posjetite www.hwr.ba.

Najljepša sela Bosne i Hercegovine je inicijativa posvećena promociji i očuvanju tradicionalne arhitekture, kulturne baštine i prirodnih ljepota ruralnih područja BiH. Inicijativu „Najljepša sela BiH“ predvodi i njom rukovodi lokalno Udruženje za razvoj ruralnog turizma u Bosni i Hercegovini *Alterural* uz podršku USAID-ovog projekta Turizam. Cilj ove inicijative je da posjetioci na karakterističan i autentičan način steknu uvid i sretnu se s bogatom kulturnom baštinom i prirodnim ljepotama naše zemlje. Kako bi se to postiglo, potrebno je poboljšati standard turističkih proizvoda i usluga. Bolji proizvodi, iskustva i destinacijski marketing su neophodni kako bi se povećao broj dolazaka posjetilaca i postigao budući rast. Za više informacija o Najljepšim selima BiH posjetite www.mbv.ba.

Osim pomenutih turističkih inicijativa, USAID Turizam ulaže napore da se potakne poljoprivredno preduzetništvo širom BiH i tako utiče na rast domaće prodaje i izvoza. Pažnja se posvećuje proizvođačima rukotvorina (obrada drveta, obrada metala, tapiserije, itd.) i malim i srednjim preduzećima iz sektora poljoprivrede s ciljem unapređenja dizajna proizvoda, njihovog marketing i utvrđivanja cijena. USAID Turizam će nastaviti da radi na proširivanju lokalne turističke ponude tako što će i dalje podržavati prenamjenu proizvoda (rukotvorine, poljoprivredni proizvodi) i njihovu integraciju u lance vrijednosti sektora turizma.

Prednost se daje prijavama za grant sredstva kojima se jača Vinska cesta Hercegovine i Najljepša sela BiH, ali se ne isključuju ni prijave iz drugih, srodnih sektora. Podnosioci prijave trebaju dostaviti jasan dokaz o tome kako će njihovi projekti unaprijediti kapacitete ciljnih korisnika i njihovih proizvoda, što će u konačnici dovesti do bolje turističke ponude i većih prohoda. U nastavku teksta su, kao primjer, navedene aktivnosti koje mogu biti podržane.

- Prenamjena proizvoda (rukotvorine, poljoprivredni proizvodi) u turističku ponudu i njihova integracija u lance vrijednosti sektora turizma.
- Razvoj novih ili unapređenje postojećih turističkih proizvoda ili iskustava, naročito duž Vinske ceste Hercegovine i u okviru Najljepših sela BiH.
- Tehnička podrška za dizajn turističkih proizvoda, pakovanje, prezentaciju, plasman, prodaju, marketing i/ili promociju.
- Podrška lokalnih manifestacijama i iskustvima kojima se vinarije povezuju sa drugim proizvođačima ili pružaocima usluga u lancima vrijednosti sektora turizma i poljoprivrede.
- Saradnja lokalnih poslovnih subjekata na kreiranju turističkih lanaca vrijednosti kojima se može privući veći broj turista.

- Stvaranje i unapređenje najmodernijih turističkih iskustava, s posebnim osvrtom na kompleksne aspekte poput dizajna samog iskustva, sačinjavanje uvjerljivih pripovijesti, usavršavanja pristupa gostoljubivosti i optimizacije prodajnih kanala između samih poslovnih subjekata, ali i poslovnih subjekata i njihovih klijenata. Osim toga, obuhvaćeno je i jačanje digitalnog otiska inovativnim marketinškim strategijama i većim prisustvom na internetu.
- Nabavka materijala i resursa neophodnih ne samo za realizaciju već i za održavanje novo predstavljenih ili usavršenih turističkih iskustava.

ID. NADLEŽNOST/VAŽEĆI PROPISI

Dodjela grant sredstava u okviru projekta Turizam vrši se u skladu sa Zakonom o vanjskim poslovima Sjedinjenih Američkih Država i sistemom akata (ADS) USAID-a 302.3.5.6, „Grantovi na temelju ugovora“. U okviru dodjele grant sredstava postupat će se u skladu sa smjernicama navedenim u [ADS-u Poglavlje 303](#), „Grantovi i sporazumi o saradnji sa nevladinim organizacijama“ kao i u skladu sa uslovima standardnih odredbi USAID-a koje su date u priložima, te procedurama za dodjelu grant sredstava projekta Turizam.

U okviru programa dodjele grant sredstava projekta Turizam USAID zadržava pravo da u bilo kom trenutku ukine, u cijelosti ili djelimično, ovlaštenje projekta Turizam za dodjelu grantova.

ODJELJAK II. INFORMACIJE O DODJELI SREDSTAVA

Projekat Turizam predviđa da će se iznos dodijeljenih sredstava kretati do 230.000 BAM koja će se dodijeliti u okviru 20 do 25 grantova od kojih će se iznos svakog pojedinačnog granta kretati od 5.000 do 20.000 BAM. Predviđeno je da se svaki grant kreće u rasponu od 5.000 od 20.000 BAM, ali će konačan iznos zavisi od aktivnosti za koje se sredstva dodjeljuju i završnih dogovora, pa isti može biti i veći od predviđenog. Očekuje se da trajanje granta u okviru ovog poziva ne bude duže od 10 mjeseci. Predviđeni datum početka realizacije grantova u okviru ovog poziva je mart 2024. godine.

Vrsta granta će biti utvrđena tokom postupka zaključivanja granta.

ODJELJAK III. USLOVI UČEŠĆA

IIIA. PRIMAOCI KOJI ISPUNJAVAJU USLOVE UČEŠĆA

Idealni podnosioci prijave imaju dokazano iskustvo u razvoju turističkih proizvoda, kreiranju i jačanju proizvoda, uspostavljanju tržišnih veza u domenu poljoprivredne ekonomike, turizma i razvoja ruralnog turizma. Iskustvo u integraciji i prodaji proizvoda u lancu vrijednosti sektora turizma se smatra prednošću.

- Podnosilac prijave mora biti registriran kao nevladino, odnosno pravno lice koje ne vrši javnu službu u BiH (udruženje, firma, preduzeće, pružalac usluga ili fondacija) osnovano u skladu sa zakonom, prepoznato i u dobrim odnosima sa odgovarajućim organima vlasti u BiH, koje poštuje sve primjenjive propise, uključujući i fiskalne, i pruža usluge najmanje dvije godine.
- U okviru ovog poziva, podnosioci prijave mogu podnijeti samo jednu prijavu po organizaciji.
- Podnosioci prijave moraju pokazati prethodne rezultate rada u realizaciji programa integriranog razvoja koji su relevantni za prioriteta područja rada projekta Turizam.
- Podnosioci prijave moraju biti finansijski održivi, pokazati dobro upravljanje u obliku postojanja finansijskih, administrativnih i tehničkih politika i procedura, predložiti sistem internih kontrola

kojim se štiti imovina, obezbjeđivati zaštitu od prevare, gubitka i zloupotrebe, te podržavati ostvarivanje svrhe i ciljeva programa. USAID Turizam će procijeniti navedenu sposobnost prije dodjele grant sredstava.

- Podnosioci prijave moraju potpisati određene neophodne potvrde prije dobijanja grant sredstava. Potvrde su priložene uz ovaj poziv (Prilog E) i USAID Turizam će ih pregledati zajedno sa podnosiocima prijave.
- Projekat će raditi sa uspješnim podnosiocima prijave na izradi plana marketinga i brendiranja koji će biti priložen sporazumu o dodjeli grant sredstava.
- Vjerske grupe i grupe osoba iz zajednice će imati jednaku priliku za finansiranje u skladu sa obaveznim smjernicama navedenim u ADS 303.3.28 osim vjerskih organizacija čiji ciljevi su diskriminatorni ili služe vjerskoj svrsi i čiji je glavni cilj granta vjerske prirode.

Projekat Turizam potiče prijave novih organizacije koje zadovoljavaju kriterije učešća pomenute ranije u tekstu.

ODJELJAK IV – INFORMACIJE O PRIJAVI I PODNOŠENJU PRIJAVE

IVA. UPUTSTVA ZA PODNOSIOCE PRIJAVE

Podnosioci prijave moraju predložiti strategije za realizaciju programa koji je opisan ranije u tekstu, te uvesti inovacije koje odgovaraju mogućnostima njihove organizacije.

IVA1. PROCJENA RIZIKA PRIJE DODJELE GRANT SREDSTAVA

Sve organizacije odabrane za dodjelu grant sredstava su predmetom procjene rizika koja se vrši prije same dodjele sredstava a koju provodi projekat Turizam kako bi se utvrdilo da li organizacija zadovoljava minimum upravljačkih sposobnosti neophodnih za upravljanje sredstvima vlade Sjedinjenih Američkih Država.

IVA2. PRIJAVA ZA DODJELU GRANT SREDSTAVA

Postupak prijave za dodjelu grant sredstava se odvija u dvije faze. U prvoj fazi podnosilac prijave dostavlja koncept. Obrasci koncepta (Prilog A) će se ocjenjivati u skladu sa kriterijima kvalitativne ocjene prijave navedenim u Odjeljku V u nastavku teksta. Ako podnosilac prijave uspješno zadovolji ili premaši kriterije kvalitativne ocjene, poziva se da podnese punu prijavu. Samo oni podnosioci prijave koje zadovolje ili premaše kriterije kvalitativne ocjene u fazi dostave koncepta bit će pozvani da podnesu punu prijavu za dodjelu grant sredstava.

Obrazac koji treba koristiti prilikom sačinjavanja koncepta granta dat je u Prilogu A. Podnosioci prijave moraju svoju tehničku prijavu i budžet dostaviti u predviđenim obrascima i moraju slijediti uputstva i smjernice date u prilogima. Svi troškovi aktivnosti u sklopu granta moraju biti u okvirima uobičajenih praksi rada Podnosioca prijave i u skladu sa pisanim politikama i procedurama.

Koncept mora potpisati ovlašteno lice Podnosioca prijave.

IVA3. TROŠKOVI KOJI NEĆE BITI PRIHVAĆENI

Grant sredstva projekta Turizam se ne mogu koristiti u svrhe pobrojane u nastavku teksta.

- Izgradnja ili bilo kakve aktivnosti vezane za infrastrukturu.

- Ceremonije, zabave, proslave ili troškove reprezentacije.
- Nabavka robe koja podliježe ograničenjima kao što su poljoprivredne sirovine koje podliježu ograničenjima, motorna vozila uključujući motocikle, farmaceutski proizvodi, medicinska oprema, kontracepcijski proizvodi i korištena oprema, bez prethodne saglasnosti projekta Turizam ili nabavka zabranjene robe, robe zabranjene propisima USAID-a, uključujući, ali se ne ograničavajući na usluge i opremu za vršenje pobačaja, luksuznu robu, itd.
- Određena obuhvaćena telekomunikaciona oprema i usluge kao i oprema i usluge video nadzora u skladu sa standardnom odredbom naslovljenom „Zabrana određene telekomunikacione opreme i usluga i opreme i usluga video nadzora“, grant sredstva uključujući direktne i indirektno troškove, udio u troškovima i prihod programa se ne mogu koristiti za (1) nabavku ili sticanje, (2) produženje ili obnavljanje ugovora u svrhu nabavke ili sticanja, ili (3) sklapanje ugovora (ili produživanje, odnosno obnavljanje ugovora) za nabavku ili sticanje opreme, usluga ili sistema koji koriste obuhvaćenu telekomunikacionu opremu ili usluge (CTES) kao značajan ili neophodan dio bilo kojeg sistema ili kao glavnu tehnologiju kao dio bilo kojeg sistema. Ova zabrana obuhvata određenu telekomunikacionu opremu i usluge, uključujući, ali se ne ograničavajući na telefone, internet, video nadzor i *cloud* servere koje proizvodi ili obezbjeđuje firma Huawei Technologies Company, ZTE Corporation, Hytera Communications Corporation, Hangzhou Hikvision Digital Technology Company, odnosno Dahua Technology Company (ili bilo koja podružnica ili povezano društvo navedenih subjekata) osim ako projekat Turizam ne utvrdi da ne postoje raspoloživi alternativni i prihvatljivi izvori obuhvaćene telekomunikacione opreme i usluga kao i opreme i usluga video nadzora. Što se tiče dodjele fiksnog iznosa sredstava, ovo ograničenje se primjenjuje samo ukoliko bilo koji od ciljeva obuhvata telekomunikacione usluge ili opremu, odnosno usluge ili opremu za video nadzor.
- Alkoholna pića.
- Nabavka robe ili usluga koje su ograničene ili zabranjene prema propisima USAID-a o izvoru, odnosno porijeklu te robe ili usluga (Kuba, Iran, Sjeverna Koreja i Sirija).
- Svaka kupovina ili aktivnost koja je već realizirana.
- Kupovina ili aktivnosti koje nisu neophodne za ostvarivanje svrhe granta kako je to utvrdio projekat Turizam.
- Prethodne obaveze i/ili dugovanja, novčane i druge kazne izrečene Korisniku grant sredstava.
- Osnivanje zadužbina.

IVB. INFORMACIJE O PRIJAVI I PODNOŠENJU PRIJAVE

Konceptni dokument treba predati na engleskom ili lokalnom jeziku i sam dokument ne može biti duži od pet stranica. Konceptni dokument treba dostaviti u elektronskom obliku na adresu elektronske pošte projekta Turizam grants@turizambih.ba uz naznaku da se radi o pozivu za dostavljanje prijava br. 4 (*RFA no. 4*). Koncepte treba predati najkasnije do rokova za svaki krug prijave koji su navedeni na prvoj stranici. Prijave primljene nakon navedenog roka, kao i prijave koje u potpunosti ne zadovoljavaju uslove poziva će se razmatrati samo ukoliko to projekat Turizam, u okviru svog diskrecionog prava, smatra potrebnim.

Molimo da sva pitanja koja se odnose na ovaj poziv dostavite Imanu Panjeti, menadžeru grantova i nabavke, putem emaila grants@turizambih.ba. Projekat Turizam će pomoći podnosiocima prijava u boljem razumijevanju postupka i na zahtjev podnosilaca prijava, projekat može obezbijediti i određenu vrstu pripreme vezanu za sačinjavanje prijave.

Koncepti i prijave će se kontinuirano razmatrati dok se ne raspodjele sva sredstva iz tranše koja su procijenjena na 230.000 BAM. Projekat Turizam može, po potrebi, povećati ili smanjiti sredstva raspoređena za ovaj program.

ODJELJAK V. KRITERIJI ZA KVALITATIVNU OCJENU PRIJAVA

Kao što je navedeno ranije u tekstu, prijave će se ocjenjivati u postupku koji se sastoji od dva koraka opisana u nastavku.

- Prvi korak je da podnosioci prijave dostave koncept.
- Ako se koncept prihvati, od podnosioca prijave će se tražiti da dostavi detaljnu prijavu.

Sve koncepte i prijave će pregledati interni panel sastavljen od tehničkog osoblja projekta Turizam dok će preporuke za dodjelu sredstava odobravati veća grupa. Koncepti će se ocjenjivati prema kriterijima navedenim u nastavku.

- Da li organizacija zadovoljava uslove učešća?
- Da li su u konceptu koji je organizacija dostavila istaknuti relevantni prethodni rezultati rada u ovoj oblasti?
- Da li predložena aktivnost odgovara ciljevima projekta Turizam opisanim u ovom pozivu za dostavljanje prijava?
- Da li je zahtjev za finansiranje srazmjeran potencijalnom uticaju?
- Da li je proizvod, odnosno usluga održiva?

Konkretniji kriteriji će se primjenjivati za ocjenjivanje potpunih prijava za one čiji su koncepti odobreni za drugu fazu, odnosno punu prijavu za grant sredstva, kao što je to prikazano u donjoj tabeli.

Kategorija kvalitativne ocjene prijava	Ocjena (bodova)
Izvodljivost dizajna i tehničkog pristupa	25
Uticaj na ciljnu grupu	20
Upravljački i programski kapaciteti	15
Održivost/finansijska samostalnost	15
Isplativost	10
Rezultati prethodnog rada	10
Rodna osviještenost	5
Ukupna ocjena (od 100 bodova)	100

Elementi kriterija kvalitativne ocjene prijava su detaljnije opisani u nastavku.

A. Izvodljivost dizajna i tehničkog pristupa. Kvalitet i izvodljivost prijave u smislu održivosti predloženog tehničkog pristupa (odnosno opravdanosti očekivanja da će predloženi tehnički pristup donijeti predviđene ishode), prikladnosti predložene metodologije, inovativnosti i plana rada za postizanje projektnih ciljeva. Cilj poziva je da se lokalni proizvođači podrže i prošire svoju turističku ponudu (proizvodi, usluge i iskustva), poboljšaju poziciju na tržištu i svoju ponudu integrišu u lance vrijednosti sektora turizma. Prioritet će se dati turističkim inicijativama kao što su Vinska cesta Hercegovine (VCH) i program „Najljepša sela Bosne i Hercegovine“. Tehnički pristup mora direktno doprinositi ostvarivanju očekivanih rezultata i uspješnosti USAID Turizma u okviru ove aktivnosti te mora biti mjerljiv u sklopu jednog ili više pokazatelja razvoja održivog turizma USAID Turizma. Ocjenjivanje pristupa može obuhvatiti ili pristupe koji su dokazano učinkoviti ili nove, perspektivne ali ranije neprimijenjene pristupe. Predloženi mehanizmi praćenja i ocjenjivanja sa objektivno mjerljivim pokazateljima će se također ocjenjivati. **25 bodova**

B. *Uticaj na ciljnu grupu.* Obim u kom predložena aktivnosti odgovara potrebama industrije turizma ili relevantne ciljne grupe, odnosno grupa i donosi im direktne koristi. Također, stepen u kojem će direktno ili indirektno potaći druge organizacije i resurse da prepišu, razviju ili realiziraju aktivnosti koje podržavaju ciljeve USAID Turizma. **20 bodova**

C. *Upravljački i programski kapaciteti.* Dokaz o sposobnosti da se poduzmu i realiziraju predložene aktivnosti i ojača sektor turizma. Prijava treba pokazati efektivnost organizacije u pogledu njene interne strukture, tehničkog kapaciteta i glavnog osoblja za zadovoljavanje ciljeva razvoja turizma. Osim toga, organizacija mora pokazati sposobnost adekvatnog finansijskog upravljanja. Ocjenjivanje će se zasnivati prije svega na osnovnim karakteristikama, kvalifikacijama, ugledu, podesnosti i vještinama glavnog osoblja, kao i dosadašnjim postignućima, ugledu i rezultatima (uključujući razvoj nezavisnih, održivih aktivnosti) organizacije. **15 bodova**

D. *Održivost/finansijska samostalnost.* Obim u kojem će finansirana aktivnosti dovesti do izgradnje i jačanja kapaciteta zajednice i lokalnih organizacija, kao i da li je sama aktivnost održiva, odnosno da li potiče održivost organizacije. Faktori koji će se također razmatrati obuhvataju i sposobnost Podnosioca prijave da rasporedi vlastita ili obezbijedi finansijska sredstva iz javnih, privatnih ili donatorskih izvora. **15 bodova**

E. *Isplativost.* Stepen u kojem je budžet jasan i realan te odražava najbolji način korištenja organizacionih resursa, resursa trećih strana i grant resursa. **10 bodova**

F. *Rezultati prethodnog rada.* Prethodno ili sadašnje iskustvo u provođenju sličnih (sektorskih) aktivnosti. U ovom dijelu se sagledavaju reference i iskustvo Podnosioca prijave, što predstavlja glavni faktor ocjenjivanja kapaciteta organizacije za realizaciju aktivnosti. **10 bodova**

G. *Promocija inkluzivnog turizma za mlade, žene, osobe sa invaliditetom i druge grupe u nepovoljnom položaju koje nemaju pristup resursima* tako što se i) povećavaju preduzetničke mogućnosti u lancima vrijednosti turizma i poljoprivrede, ii) promoviraju inkluzivna i sigurna radna okruženja bez segregacije u zanimanjima i iii) poboljšava ponuda tih grupa namijenjena turistima. Obim u kojem predložena aktivnosti povećava mogućnosti i promovira inkluzivno okruženje za žene, mlade, osobe sa invaliditetom ili druge grupe u nepovoljnom položaju koje nemaju pristup resursima ili predstavlja izraženu posvećenost ženama, mladima, osobama sa invaliditetom ili drugim grupama u nepovoljnom položaju koje nemaju pristup resursima kao korisnicima. **5 bodova**

Projekat Turizam će, osim toga, obezbijediti i ekološku prihvatljivost i usklađenost dizajna i realizacije u skladu sa zahtjevima propisa 22 CRF 216.

ODJELJAK VI. INFORMACIJE O DODJELI I UPRAVLJANJU GRANT SREDSTVIMA

Svi grantovi će biti zaključeni, izraženi i finansirani u konvertibilnim markama. Svi troškovi finansirani grant sredstvima moraju biti dozvoljeni, dodjeljivi i razumni.

Objavljivanje ovog poziva i pomoć pri sačinjavanju prijave ne podrazumijevaju dodjelu sredstava ili obavezu u tom smislu na strani projekta Turizam niti se projekat Turizam na taj način obavezuje da pokrije troškove nastale u pripremi i dostavljanju prijave. Osim toga, projekat Turizam zadržava pravo da prihvati ili odbije bilo koju ili sve pristigle prijave i zadržava pravo da traži dodatna pojašnjenja od podnosilaca prijave. Podnosioci prijave će u pismenoj formi biti obaviješteni o odluci donesenoj po pitanju njihove prijave.